

नवरासिका

पद्मभार शंकरदास शंकराबाजा

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગત્રગતી કાર્પોરાલિટ ટિભાગ]

અનુક્રમાક. ૧૬૦૦૦ વર્ગાક

પુસ્તકને નામ જયરાસિધ

વિગમ ૬-૧૬

ન વ રા સિ કા

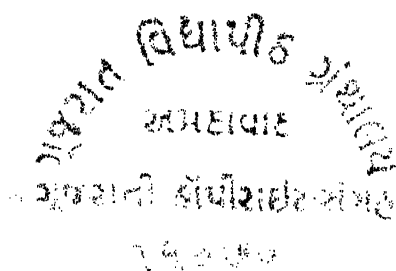

ધન્દુકુમાર શંકરલાલ શહેરાવાળા

આવૃત્તિ : પહેલી

પ્રત : ૧૦૦૦

મૂલ્ય ૦-૪-૬

(સર્વ હક્ક પ્રકાશકને સ્વાધિન)

પ્રકાશક : ઇન્દુકુમાર શંકરલાલ શહેરાવાળા, ઉમરેઠ.

મુદ્રક : જ્ઞેશી બાઈલાલ ચુનીલાલ

મુદ્રણસ્થાન : સરસ્વતી પ્રિન્ટિંગ પ્રેસ, ઉમરેઠ.

જેણે મહુને અવતાર દીધો
અને પાળી પોષી ઉછેર્યો
અને આ કક્ષાએ આવતાં ઉત્તેજ્યો એવાં

માતૃ પિતૃ ચરણોમાં

મહારું આ અલ્પાયાસ ફલ
'નવરાસિકા' સમર્પું છું.

વાચકોને !

આજે પ્રથમ વીસીની વીસ શરદો વ્યતીત કરી દ્વિતીય વીસીમાં પ્રવેશતાં પ્રવેશ દિનેજ ‘નવરાસિકા’ જેવું રાસપુસ્તક રાસરસજ નરનારીઓની સમક્ષ ધરતાં મહારૂં હૃદય હર્પથી હુલાસે છે. આજનું સૂવાણું પ્રભત ખરેખર મહારા સાહિત્ય જીવનની શરૂઆત હોઈ જીવનમાં કંઈક અનેરો રસ રેડી આહવાદ છોળો ઉછળાવે છે. ‘નવરાસિકા’ એટલે મહારા સાહિત્ય જીવન પ્રારંભ. સાહિત્ય ક્ષેત્રે જન્મ્યા મીતિ. હું તો મહારા સાચો જન્મદિવસ આજથી જ માનું. વાચક પણ મહારા મન્તવ્યમાં અનુમતિ આપશે જ.

ગૂજરાત એટલે રાસભૂમિ. રાસ એ સાહિત્ય સૃષ્ટિનું કાવ્યાંગ. રાસ એટલે ગેય કાવ્ય. ગૂજરાતની વિશિષ્ટતા એટલે કોકીલકંઠી ગૂર્જરીઓનાં રાસ-સોન. ગૂજરાતની પ્રત્યેક દિશામાં રાસનું સ્થાન તદ્દન અનેરું જ છે.’

સાહિત્ય સૃષ્ટિમાં પ્રથમજ ગૂર્જરીઓને અતિપ્રિય
એવાં રાસ-ગીત સમર્પતાં કયા માનવનું મન ન હુલ્લાસે ?
મંગલાચરણનું મંગલ પુસ્તક એ નવરાસિકા.

આ પુસ્તિકામાં યથાશક્તિ પ્રયાસ કરી મહારા રાસ
સંગ્રહમાંથી ગણ્ય રાસ ગોઠવ્યા છે. તહેના ઢાળ લોકપ્રિય રાસ
ગીતોના જ રાખ્યા છે. સંગ્રહને પંચવિભાગી બનાવવાનો
ઉદ્દેશ માત્ર વિષય સ્પષ્ટિકરણ. આરંભ એ વિષય ન કહીએ
તો પ્રવેશ વિભાગ માનીએ.

શરદ્પૂર્ણિમાની રસભરી રાત્રિનું સ્મરણ એટલે રાસ
સૌરભની મહેક. અને ગૂર્જરાતના પ્રત્યેક ભાગમાં ઓછાવત્તા
પ્રમાણમાં એ સૌરભનો ફેલાવ એજ એની રસવૃદ્ધિ. અને
ગૂર્જરાતી રાસરસિયાં નરનારીના હૃદયમાં એટલે રાસ શૃંગાર.

કવિશ્રી ટાગોરના શબ્દોમાં કહીએ તો જગતભરમાં
ગૂર્જર રાસગીતો શ્યાં ગેયગીતોને ઉંચામાં ઉંચું સ્થાન મળે
છે. ગૂર્જરાતીઓની રાસ પ્રત્યે અભિરુચિ અને તહેને અલં-
કારવાની તન્મયતા એ રાસગીતોને વધારે મૂલ્યવાન બનાવે
છે. અને એ જ કારણે મહારી ભૂમિનાં નરનારીઓને મહારા
અદ્ય પ્રયાસનું પરિણામ-નવરાસિકા દેતાં ગર્વ અને
ગૌરવ ઉપજે છે.

મહારી કાવ્યપ્રીતિ અને તે રચવાની તન્મયતા સ્વ.
હરલાલ માંકડ-મહારા પૂજ્ય શિક્ષકને આભારી છે. રતિભાઈ,
રમણશાસ્ત્રી, હિરુ ઇત્યાદિ મિત્રોનું પ્રોત્સાહન એટલે કાવ્ય

સ્રોતનું વહન. અને એ યથાશક્તિ અદ્યપશ્રમનું પૂજા તહેમાં નવરાસિકા એ સમાય. અને પૂઠ કવિશ્રી ખખરદારનાં સૂચનો એટલે રાસ સસ્તિનો નિર્ભય પ્રવાસ. તો એમનો આભાર કેમજ ભૂલાય? આટલા યત્નનું સાક્રદ્ય તો રાસરસજ વાચકના હસ્તમાં જ છે. અને મ્હને વાચક વર્ગ તરફથી પ્રોત્સાહન મળે એજ ઇચ્છું. અને મ્હાડું સાહિત્ય વેદ્યનું વર્ધન એ પ્રોત્સાહન પર જ અવલમ્બ્યું છે.

અન્તમાં પુસ્તિકાના મુદ્રણમાં મુદ્રણસ્થાનના અધિપતિ રા. રતિભાઈની ચીવટ અને ઉત્સાહભર્યા શ્રમ તેમજ કેટલાક અનિવાર્ય સંજોગોના માર્ગ દર્શન માટે એમનો ઉપકાર પણ ન જ ભૂલાય.

આ પુસ્તિકા પ્રસિદ્ધિમાં કેટલીયે આપત્તિઓને કારણે કંઈક અસુરૂં થયું છે. નહિતર પ્રગટ કરવાનો ઇરાદો તો નવરાત્રિના પ્રથમ દિવસે જ હતો.

આ પ્રકાશન ગૂર્જર રમણીઓને ઉપયુક્ત નિવડો અને ગૂર્જર રાસ સાહિત્યે અભિવૃદ્ધિ થાવ એ જ પ્રભુ પ્રત્યે પ્રાર્થના.

આખરે કંઈ પણ ખામિ હોય તે માટે ક્ષમાકાંક્ષીને અત્ર વિરમું છું.

ઓઃ અખર: ઉ મરેઠ. }
અશ્વિન કૃષ્ણ તૃતીયા '૮૭. }

ઈન્દુકુમાર.

આ રં ભ

આ રં ભ

(રૂડા અશ્વપતિ રાજની ડાહી દિકરી રે.)

રૂડા અશ્વિન માસે ખેડેલા દિન બહુ ભાવતા રે
 જેને નવરાત્રિનું આખ્યું છે ઉપનામ—
 જેમાં સાહેલીઓ સૌ ગરબે રમતી ભલી રે !

શોભે ચાંદની રજની ખેડેલા પક્ષે માસના રે
 વાધે શશીની ગતિ ને તેવાં વધતાં તેજ—
 સુંદર બહાલાં લાગે દિનપ્રતિદિન એ બધાં રે !

કેવો દીપે છે આ માંડવડો ગરબા તણો રે
મળીએ આપણ સૌએ ખેડેની એક અનેક-
પૂરા પ્રેમે મેળવીએ સ્વાતંત્ર્યજ આપણે રે !

સ્વામિ, માતા, પિતા, સસરા સૌકો ખાળશે રે
હૃદયે નિશાએ જો ખડાર જવાનું નામ-
આજે કોઈ નવ ખાળે ને યોલે ના કશું રે !

ગરબે રમતાં ખેલાં સમરી લ્યો એ માતને રે
માંડયે જંગો મ્હોટા મળતું ના સ્વાતંત્ર્ય-
તેને દેવામાં માણ્યે કૃપા કીધી બણી રે !

વળતી દશમથી પૂનમની રાત્રિ રાસની રે
તેમાં દશમ પૂનમ પાડે ખૂબ પ્રભાવ
એવો લૂંટાશે ના લૂંટાવો કંઈ આનંદથી રે !

મરદો બાળક વૃદ્ધો માટે પણ એ ન્હોરતાં રે
પ્રેરે સૌનામાં એ નૂતન કંઈ ઉદ્ધાસ
ભાવે ઉપવાસો આદરતાં-લોજન ભાવતાં રે !

જ્યારે આવા દિન નિર્મ્યા છે ત્યારે લોગશું રે
તેનો શાને નવ કરીએ સહુઉપયોગ
ચાલો સજની આજે ગાઓ ગરબો પ્રેમથી રે !

૬ ફી જુલાઈ ૧૯૩૦.

રાસ મંદિરે

(મહેમાનો એ વહાલાં પુનઃ પધારજો)

આજ સખિ છે નવરાત્રિની રાત્ર્ય જો
પાયે નમીએ દેવી માને નેહથી,
દિલ ડાંખે છે નામ કદી ભૂલાય જો
માણનાં એ હેત કદી વિસરાય ના;

આજ સખિ છે નવરાત્રિની રાત્ર્ય જો !

નવરાત્રિને ફહાડે પૂજન આદરી
માત તણી આશિષને અંગ સ્વિકારજો,
સાહેલી સૌ રાસ-રમણમાં રચ્યાં રહે
અંતરને ઉમળકે ભેળાં થાય જો;

આજ સખિ છે નવરાત્રિની રાત્ર્ય જો !

ઐથી ખેલાં પૂજન કરીએ માતનું
રાસકીડા આરંભે આનંદ થાય જો,
ચંદની ચોકે સૌ સખિઓને મળાય ત્યાં
નેહ થકી માતાને કરીએ પ્રણામ જો;

આજ સખિ છે નવરાત્રિની રાત્ર્ય જો !

રાસ રમણા

(હરિની રમણાએ અમે નીસર્યાં રે લોલ !)

રાસની રમણાએ અમ્હે રસ ભર્યાં રે લોલ.

લક્ષ્ય લાખ રાજ હુર્ષ વર્ધતી

સર્વ વર્જતી રે લોલ :

એની રમણાએ અમ્હે રસ ભર્યાં રે લોલ !

રાસ કારણે અમ્હે અહિં ભેળાં મળ્યાં રે લોલ

ધમ્મર ધમ્મર ફરતાં ઉદ્ધાસ

હુર્ષ વર્ધતી

સર્વ વર્જતી રે લોલ :

એની રમણાએ અમ્હે રસ ભર્યાં રે લોલ !

આકાશ ચંદ્રિકાનાં તેજથી રે લોલ
પૃથ્વીમાં શોભતાં ઉન્નસ
હૃષ વર્ધતી

સર્વ વર્જતી રે લોલ :
એની રમણાએ અમ્હે રસ ભર્યાં રે લોલ !

શરદ્ પૂર્ણિમાની રમ્ય જ્યોત રાત્રિએ રે લોલ
સોહતાં રમાય રૂડા રાસ
હૃષ વર્ધતી

સર્વ વર્જતી રે લોલ :
એની રમણાએ અમ્હે રસ ભર્યાં રે લોલ !

આનંદ અંગ આજ અતિ વ્યાપતો રે લોલ
લેતાં રસ રાસ આજ ખાસ
હૃષ હૃધતી

સર્વ વર્જતી રે લોલ :
એની રમણાએ અમ્હે રસ ભર્યાં રે લોલ !

રાસ સૌંદર્ય

(જે કોઈ અંખિકાજી માતને આરાધશે રે લોલ)

રાસની રમણાએ સખિ ! નીસર્યાં રે લોલ ;
 આવે સૌ ચંદનીના ચોકમાં રે લોલ :
 ઉગ્યો છે પૂર્ણ. ચન્દ્ર વ્યોમમાં રે લોલ ;
 છાયા સૌન્દર્ય સોહે આપણાં રે લોલ .
 સખિ એકમેક સ્હામસ્હામું નિર્ખતાં રે લોલ ;
 રૂઢો જણાય રાસ રંગ ત્યાં રે લોલ :
 ઠમકે પૂરાય કાંઈ ખામિ જો રે લોલ ;
 રાસની રમણાએ સખિ ! નીસર્યાં રે લોલ :

રાસની રમણાએ સખિ ! નીસર્યાં રે લોલ ;
 ચંદ્રિકા પ્રભામાં નીર સોહતાં રે લોલ :
 સ્હામે તટે છે વૃક્ષ થંભીયાં રે લોલ ;
 રાસના વિહાર જોઈ કંપીયાં રે લોલ .
 ધમ્મર ધમ્મર રાસ ખેલતાં રે લોલ ;
 ચંદ્ર નીર વૃક્ષ - છાય એકઠાં રે લોલ :
 ખીલવે કળા આજ ચંદ્રની રે લોલ ;
 રાસની રમણાએ અમ્હે નીસર્યાં રે લોલ .

ભ કિત

ભ કિત

(પ્યારાને પારણે સોનાનાં ઁર)

શ્યામળાની ભકિતમાં મીઠી રસધાર
મીઠી રસધાર ઁ છે દીન તારણહાર,
શ્યામળાની ભકિતમાં મીઠી રસધાર.

ભકિત રસ-પાન કર્યાં તારી ઁ દીધલા
ઁ'ણે કીધો લાખોનો ઉદ્ધાર,
શ્યામળાની ભકિતમાં મીઠી રસધાર.

ભકિત ઁ દીન હૃદય હળવે ભીંજે છે
ભીંજ્યા પછી સૌ બનો ઁકતાર,
શ્યામળાની ભકિતમાં મીઠી રસધાર.

મોરલી

(ખીલી ખીલી રહી આ કેવી ચંદા !)

અલિ ! વાગે મીઠા મધુર રાગે

હૈયુ અનુરાગે મીઠી એ મોરલી.

પ્રેમ જાગે, અવર ત્યાગે;

થોડું માગે, પુષ્પ ખાગે :

અલિ ! વાગે મીઠા મધુર રાગે

હૈયુ અનુરાગે, મીઠી એ મોરલી !

એણે લીધા અનેક ઉછંગમાં,

વારિ દીધાં જ્ઞાને એ અમૃતનાં,

સૂર ભૂલવે છે ભાન એ આનંદમાં

રચે વન મહુન્તનાં :

પ્રેમ જાગે, અવર ત્યાગે

થોડું માગે, પુષ્પ ખાગે

અલિ ! વાગે, મીઠા મધુર રાગે

હૈયુ અનુરાગે, મીઠી એ મોરલી.

યાચના

(મહેમાનો ઓ વહાલાં પુનઃ પધારજો)

ઓ ઇશ્વર જો તહારાં અનાથો-ખાળને
સત્કર્મો કરવા પ્રેરી દુઃખ ટાળને !
આપ ક્ષમા જોજેના ખાળક કર્મને
સુધારી દે આજે તે ચાચે તહને !

ઓ ઇશ્વર જો તહારાં અનાથો-ખાળને !

અદ્યપમતિનાં ભૂલ કદી કરીએ અમ્હે
અમી દષ્ટિ તું પૂંકી સૌએ નિવારજે !
તહારી સેવા ભાવ કરી કરી ના શક્યાં
અંતર ના આણીશ એ પામર ભૂલને !

ઓ ઇશ્વર ! જો તહારાં અનાથો-ખાળને !

અદ્યપાયુષી મનુષ્ય જીવન કર્તવ્ય જે
શિખવજે અમ્હને સુધુ તે આવડે !
સાચી અંખી પ્રેમની તહારા કરાવજે
અન્ય શું ચાચું ? આ ભવસાગર તારજે !

ઓ ઇશ્વર ! જો તહારાં અનાથો-ખાળને !

ફૂલોનાનાં કામણુ

(પાલવડો મ્હારો મ્હેલો મોહનજી !
મારગડે મ્હને જવા દિયોઃ)

યમુનાજી ઝીલવા સંચરી, હો જહેનડી !
શાન્ત નદવારિ એ ઉછાળા ભરેઃ
જઈને ઉભી હું ઓવારે હો જહેનડી !
ફૂલોડો ઉભો જ્યાં નિહાળ્યા કરેઃ
યમુનાજી ઝીલવા સંચરી, હો જહેનડી !
મુખમાં મોરલી એના શોભે હો જહેનડી !
વાયે ત્યારે સૂર તલ્લિન કરેઃ

ગાવલડી જૂથમાં એ ઉભો હો ખડેનડી !

સાઠ સૂણી ચિત્ત માફ ચોંટયું અરે :

યમુનાજળ ઝીલવા હું સંચરી, હો ખડેનડી !

કાલિંદી કાંઠે લાન ભૂલી હો ખડેનડી !

ફડાનુડો નેનખાણુ ફેંકયાં કરે :

અગ્નિ પેદા કરે એ હુંમાં હો ખડેનડી !

હાથ મુખ નેનથી એ ચેષ્ટા કરે :

યમુનાજળ ઝીલવા સંચરી, હો ખડેનડી !

ઉભી હું સ્થિર ત્યાં આજ હો ખડેનડી !

ધેનુ છોડીને એ આવ્યો અરે :

આવી પાલવડો તાણે હો ખડેનડી !

‘મૂક પાલવ મૂક છેડો’ બોલ્યા કરું :

યમુનાજળ ઝીલવા સંચરી, હો ખડેનડી !

છોડે કાં છેડો છોડાવું હો ખડેનડી !

છોડે તો ખીણું અડપણું કરે :

ઉઠક ઉલેચવા દે ના હો ખડેનડી !

“સાસુજી ગાળ મહુને દેશે અરે :”

યમુનાજળ ઝીલવા સંચરી હો ખડેનડી !

તોયે ગણકારે ના ફૂડાન હો ખડેનડી !
 વહાં બહાણું ને એમ ધિખ્યો રવિ :
 હસી પડીને જઇ અળગો ઉભો એ !
 ઝીલન્ટ જળ હું પાછી વળી :
 યમુનાજળ ઝીલવા સંચરી હો ખડેનડી !

આવતો પછવાડે લઇ ગો હો ખડેનડી !
 મોરલી મધુરી એ ખળવ્યા કરે :
 આમ જોઇ તેમ જોઇ ચાલુ હો ખડેનડી !
 મોરલીના તાનમાં એ બેલી કરે :
 યમુનાજળ ઝીલવા સંચરી, હો ખડેનડી !

કામણથી ચિત્ત લીધાં ચોરી હો ખડેનડી !
 સાસુજીએ ગાગમાં લીધી બોળી :
 તોય ફરી મોરલી હું ભૂલું ના ખડેનડી !
 એવાં કામણ ફૂડાન કીધા કરે :
 યમુનાજળ ઝીલવા સંચરી હો ખડેનડી !

આર્તનાદ

(હું તો આંગણિયે આજ (૨)

ફૂલ વેલીનાં વીણતી રે લોલ)

ઝૂલે અસ્થિર એ નાવ (૨)

સંસાર અસારની મુસાફરીમાં લોલ

જરા સત્પથ સૂઝાડ (૨)

અન્તર વિરામી આનંદવા રે લોલ !

તહારી ન્યારી છે કલાય (૨)

મથે મથે મૂળ ના જડે રે લોલ,

ઘેરે અન્તર અંધાર (૨)

અજવાળાં આપી ઉરાડજે રે લોલ.

મહારૂં મન બહુ મુઝાય (૨)

અન્તરના આર્તનાહ કેા સૂણે રે લોલ ?

જરા લે તું સંભાળ (૨)

હરહ ફીટી કાંક હર્ષવા રે લોલ.

આ ફૂંમશે શું બહાણુ ? (૨)

ઓવારે આવ્યું ના તારશે તું લોલ ?

મહને અંગુલિ દેખાડ (૨)

અવધિ હવે 'અહમ્' પદ તણી રે લોલ.

તહારા તેજના અંબાર (૨)

શાને રાખ્યા છે કહો ઓ પ્રભુ ! રે લોલ,

મહારી સૂણજે તું હાક (૨)

મહને ટાળજે તું સૌએ ઉપાધિથી રે લોલ.

મહારા દંડવત્ પ્રણામ (૨)

અરે શાશ્વત્ વિભુ ! સ્વિકારજે રે લોલ,

આજ અન્તર અકળાય (૨)

ના રે' અનેક ઉપચારથી રે લોલ.

વર્ણન

મે હુ લો

(અમર વાડીમાં ડંકા વાગે છે)

ગગન ગાજે ને ઘોર નાદ થાએ છે;
વીજ અમકે ને ધરતી ધ્રુજાવે છે :
ગગન ગાજે ને ઘોર નાદ થાએ છે.

વાયુ મીઠાની મંદ લહેર આવે છે;
તાપે તપતાને ઠંડા બનાવે છે :
ગગન ગાજે ને ઘોર નાદ થાએ છે.

ધરતી મેઘરાજ પાસ કાંક માગે છે;
વન પખેડૂ 'જલ જલ' પોકારે છે :
ગગન ગાજે ને ઘોર નાદ થાય છે.

સૂણી હાક એ દેવ શું વિચારે છે;
ઝરમર ઝરમર જલ છંટકાવ સારે છે :
ગગન ગાજે ને ઘોર નાદ થાય છે.

કાંઈ છંટકાવ કૃષીવલ જગાડે છે;
નિજ ક્ષેત્રે સૌ કામે લાગે છે :
ગગન ગાજે ને ઘોર નાદ થાય છે.

ભલા રોપા રોપાયા ઉછેરે છે;
સીંચી વારી જથાબંધ લહેરે છે :
ગગન ગાજે ને ઘોર નાદ થાય છે.

સૌ જનના શુભાશિષ બહારે છે;
બધા દીનોનાં દુઃખને તોડે છે :
ગગન ગાજે ને ઘોર નાદ થાય છે.

મયૂર પક્ષી

(જવલન્ત જળહળ જ્યોતિનો રે)

પ્રકાશિત કથળોટે લીલી રે
મૃગાંકી સોનેરી, હાંહાંરે
મૃગાંકી સોનેરી૦—

ઝળકતો રંગ રૂડો રૂપેરી
સુશોભે તે થાળી, હાંહાંરે
સુશોભે તે થાળી૦

પૂરેલી વ્યોમ વર્ણુ કોરો રે
મઢી ઈન્દુ તેજે, હાંહાંરે
મઢી ઈન્દુ તેજે૦—

ટપકતી નાનાવિધ ટપકી રે
ભરેલી ખૂબ રંગે, હાંહાંરે
ભરેલી ખૂબ રંગે૦

લટકતા અન્તિમ ત્યાં તન્તૂરે !

શ્યામ લીલા વરણી, હાંહારે

શ્યામ લીલા વરણી૦-

રહ્યા છે સર્વે સ્થિર સ્થિતિમાં

મન સૌ આકર્ષી હાંહારે

મન સૌ આકર્ષી૦

ઉપસીને ખુદાર નીકળતો આવ્યો

ભાગ શરીર જેવો, હાંહારે

ભાગ શરીર જેવો૦-

ચર્ણ પાતળા દ્વય પર ટેકવે

આપ એ પોતાનું, હાંહારે

આપ એ પોતાનું૦

આસીત પીઠે સરસ્વતી દેવી

ધરી વીણા કેવી ? હાંહારે

ધરી વીણા કેવી ?-

બુઓ એ લલકતી રાજે

બેઠી લઈ સાજે, હાંહારે

બેઠી લઈ સાજે૦

મથૂર જ્યાં થનગન થનગન નાચે
નૃત્યકી એ નાચી હાંહારે
નૃત્યકી એ નાચી૦—

પેખીને મન ખૂળ ઉદ્ધાસે
તન્મયતા લાગે હાંહારે
તન્મયતા લાગે૦

ઉલે જ્યારે એ પંખી જોડું
કરે કલાવૃષ્ઠિ, હાંહારે
કરે કલા વૃદ્ધિ૦—

એના 'ટહૂક' ટહૂકા ખ્યારા
કર્ણુ કહે 'ન્યારા' હાંહારે
કર્ણુ કહે 'ન્યારા'૦

સખિ હો તન્મય બનજો રે
તહમારા સંસારે, હાંહારે
તહમારા સંસારે૦—

ટહૂકે એવા કંઠ તમ ન્યારા
ઉપજે સ્નેહજ જેથી, હાંહારે
ઉપજે સ્નેહજ જેથી૦

સુવર્ણ પ્રભાત

(અહો રાજ ! અમ્હે રે પંખીડાં ગરમ દેશનાં)

જીઓ ખડેન ! સુવર્ણે રાજાએલ પ્રભાતમાં.
દીસે સૂર્યના શૃંગાર !
જાણે વ્યોમ એ રંગાય !
ખડેન ! સુવર્ણે રાજાએલ પ્રભાતમાં.
વહો વહેણ, એ પ્રકાશનાં સદૈવ નાચતાં.
સોહે ગુલાબ ઉડન્ત !

દીપે લોભ આ જ્વલન્ત !

ખડેન ! સુવર્ણે રાજાએલ પ્રભાતમાં.

રમે રહેજ !

અવલોકને એ સૂર્ય વન્દતાં.

તેજ રશ્મિ ચળકે ત્યાંય !

જાણે રત્ન મલકે મહાંય !

ખડેન ! સુવર્ણે રાજાએલ પ્રભાતમાં.

સને સાજ ખડેન ! આને રાજાવા પ્રભાતમાં.

રાજે કેડીલો કન્થ !

શેલે સોનાનો પન્થ !

ખડેન ! સુવર્ણે રાજાએલ પ્રભાતમાં.

તા પ-તેજ

(અહીં કોકિલા ! ટહુકો મોંડો પુજ મ્હારે હૈડે વસ્યો.)

ભાનુ:—

સખિ ચન્દા ! તહારાં જોઈ તેજ હું મનમાં હસ્યો
તે જોવા અન્તર ઉભરાયાં જેથી હું વ્યોમે ખસ્યો !
સખિ ચન્દા !—

ચન્દા:—

પ્રિય ભાનુ ! કિરણુ તેજ તહારાં મલકાવે મન મ્હારાં, પડે
તિમિર દૂર પૂંકે પ્રકાશ ખૂબ ખડેકે અને તે જ્યાંત્યાં જડે !
પ્રિય ભાનુ !—

બાનુ:—

હુઃખ હૃદે સૈાને સુખ સોંપે તહારા તેજે ઠંડક જે
મુજ તાપે તાપેલા કંટાળે તહારાથી એને શાન્તિ મળે !
સખિ ચન્દા !—

ચન્દા:—

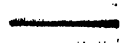
કરીએ કમશ: અદા કરજ સૌ એમાં અચાંખે કશો ?
પ્રખર તાપ પછી તેજ શીતળ તાપ પ્રખર આવતો જતો !
પ્રિય બાનુ !—

*

*

*

સખિ ! એવા જીવનના રંગો કાંઈ સૌ વિચારી લ્યો
મૃદુ હૃદે તહારાં એ પ્રશ્નો જરા ખૂબ ઉકેલી દો !
સખિ ચન્દા !—

ચો ક માં

(બહાલી ! સાંભળ્ય પેલી કોલયડી તરુવન્દમાં રે...)

સજનિ ! જોઈ પેલો ચન્દ્ર ફરે ઉદાસમાં રે

એના પ્રકાશમાં રે !

સજનિ !-

આજ શશી તણાં દર્શન કરતી

ઘેલી બની અખસરા ઉતરતી :

આવી રાસે રૂડી રીતે બળતી શ્વાસમાં રે !

એના પ્રકાશમાં રે !

સજનિ !-

ચોક રહ્યો ચાંદનીથી ચળકી

ફેરેરી વાદળીઓ મલકી :

ન્યારાં રશ્મિ તેજે નાખી સૌને પાશમાં રે

એના પ્રકાશમાં રે !

સજનિ !-

નાનાવિધ વસ્ત્રા પરિધાર્યાં

ચાંદની આગળ સૌએ હાર્યાં :

નવલી કેવી પાડે ભાત અનેરી રાસમાં રે !

એના પ્રકાશમાં રે !

સજનિ !-

પૂરતાં ગરબે ઠમકા ઠાલા

કંઈ પૂરતાં એ રસ ખ્યાલા :

એનાં અજબ ઉમેરણુ વર્ણવવાં શાં આશમાં રે

એના પ્રકાશમાં રે !

સજનિ !-

સૌભાગ્યનાં મૂલ

(જનનીની જોડ સખિ ! નહિ જડે રે લોલ.)

મોંઘાં અમૃત મોંઘા પ્રેમ છે રે લોલ

એથી મોંઘાં સૌભાગ્ય રે !

આજે મહુને એ સોંપડ્યાં રે લોલ. ટેક.

હેવે અમૃત કાજ યુદ્ધ કર્યાં રે લોલ

પ્રેમીના પ્રેમ જોયા જાય રે.

આજે૦—

હીંધાં અમૃત પાસે રાખિયાં રે લોલ

વિના સૌભાગ્ય એને શું કરે ?

આજે૦—

ભોયા મહેં પ્રેમકુંડ ઢાળતાં રે લોલ
શોલે છે અગ્ર એ સૌભાગ્ય ત્યાં.

આજે૦—

મોંઘાં આતશે માળાપ છે રે લોલ
ભાલે બિન્દુ વિના એ વ્યર્થ રે.

આજે૦—

બ્રાતા સ્વસા ઘણું હેતથી રે લોલ
બોલે એ ખડેનીની પાસ જો.

આજે૦—

બ્યારે ભૂસાય સૌભાગ્ય એ રે લોલ
ત્યારે કોડીમાં પંકાઉં જો !

આજે૦—

કાયાનું સામ્ય કેમ સાંપડે રે લોલ
વિના સૌભાગ્ય એ વ્યર્થજો.

આજે૦—

ભૂસ્યે સૌભાગ્ય ભૂસ્યાં મૂલ હાં રે લોલ
એવાં મોંઘેરાં સૌભાગ્ય જો !

આજે૦—

હીરા મૂકતાનાં મૂલ કાં કરી રે લોલ
કરશે તકરાર એની પાસ જો.

આજે૦—

વિના સૌભાગ્ય મૂલ શાં હશે રે લોલ !
માટે સૌભાગ્ય છે અમૂલ્ય જો!

આજે૦—

વ સન્ત

(દેયાં વરસે છે હૃદય દેવનાં)

વાહ બહાલી વસન્ત,

પ્રાણ પ્યારી વસન્ત,

અન્તર ઉછાળે છે હેતથી.

મુખ મલકે હસન્ત,

વાસ કરતાં વસન્ત,

પંખી પધરાવે અતિ બહાલથી.

ફગ ફળશે ફૂલ ખિલશે અન્તર હૃદ્ય અમૂલ,
રસખસતી રૂપ વેલીઓ :

હવે ઝીલાતી હાં રે અતૂલ :
જો વધામણાં વસન્તનાં દેવાય છે હો !

રાજ મોંઘુ એ પર્વ,
આજ આવે હોં ગર્વ,
વીણા વાગે એ વસન્તની.

પ્રણય સરિત્ વહેશે સદા હમ્પતિ મહાણે સુખ,
અણખિલ્યાં સૌ ખિલશે :

કરે આત્માની પૂરી ભૂખ :
હો પ્રેમીઓ ! પામશે આનન્દ એ સ્વર્ગનો !

વાહ વહાલી વસન્ત,
પ્રાણ ખ્યારી વસન્ત,
અન્તર ઉછાળે છે હેતથી.

राष्ट्रीय

માતૃભૂમિ

માતૃભૂમિને નમીએ પૂરા પ્રેમથી
જેણે પાળી પોષી કીધાં આવડાં
આપણુ માટે સંકટ રહે એ દોહ્યાલાં
તહેને વિસરશે ના કે જન કે સમે !

જનનીના ઉદરમાં જ્યારે રહ્યાં હતાં
ત્યારે એને જાળવતી ખૂબ રનેહથી
એનો કે ઉપકાર ભૂલાએ ના કદી
તહેને વિસરશે ના કે જન કે સમે !

ગર્ભ રહે જ્યાં માસ દિનો પૂરા થયા
ત્યારે વેઠી ગંદકી મળ ને મૂત્રની
એનો બદલો દેવા જેવા એ થતાં
તહેને વિસરશે ના કે જન કે સમે !

ભોમ ભલી એ બાળકને રમવા દે છે
ખોદે ખાડા પૂરે તોયે સહ્યાં કરે

પાણી ને કૃળ કૂલ સહૂ પૂરાં કરે
તેને વિસરશે ના કો જન કો સમે !

વૃક્ષ વેલી ને અન્ન ઘણાં ત્યાં પાકતાં
સઘળાં દે છે નિજ બાળકને પોષવા !
એવાં પોષણ પામી પામી ઉછર્યાં
તેને વિસરશે ના કો જન કો સમે !

સજની સુલક્ષણ જે હોશે લોભમાં
તે તો કદીએ વિસ્મૃતિ પામે ના જરા
ઉપકારે એના જે સૌ ભૂલી જશે !
તે તો માનો માનવ નહિ પણ દૈત્ય જો.

મોઢાટે નહાને પાપ ઘણાં એ જે કર્યાં
તેને માટે શિક્ષાઓ ખૂબ લોગવે
એવી માતૃભૂમિને જે વિસરી જશે
તેને કહેવો માનવ કે કહેો દૈત્ય રે ?

માતૃભૂમિને નમીએ પૂરા પ્રેમથી
જેણે પાળી પોષી કીધાં આવડાં,
આપણુ માટે સંકટ સહે એ દોઢલાં
તેને વિસરશે ના કો જન કો સમે !

મોહન વાણી

(આજ ખોલે છે મહારા હૈયાની કુંજમાં)
રાજ ઉછળે છે મહારા અંતરની ઉર્મિઓ
મીઠી મોહન વાણી એ ઉછાળતી રે :
જગવ્યાં જગત એણે ઉંઘમાં ઘોરતાં
એવી મર્માળી મુજને લાસતી એ.
એણે પડકાર કર્યા વીર જ્વેમમાં,
એના શબ્દ ઝીલે શૂર કોમમાં :

એવી વાણી જ્વલન્ત
મૂકે કાયરમાં મન્ત્ર
ઉભે સૈનિકો અનન્ત
આઝાદ હિંદે !

સાહેલી ! એ પ્રેરે છે આત્મા મૂકમાં
શૌર્ય પ્રકાશે હવે સાચાંજી રે;
એ શૌર્ય જોજે ખેડેની સ્વાતંત્ર્ય લાવશે
ગુલામી સઘળી ટાળશે જીરે :
રાજ ! ઉછળે છે મહારા અંતરની ઉર્મિઓ॥

ભારત-વિજય

(નટવર વસન્ત થૈ થૈ નાચી રહ્યો)

ભારત મૈયાને વિજય માળા મળે!
વિજયમાળા મળે, સર્વ આપતિ ટળે!

ભારત૦ -

સાચા વીર સૌ પાકીયા ભારતની હૃદ માંદા
અંધન તૂર્તજ છૂટશે લગામ છે કરમાંદા-
હૈયાની હામ હોયે સર્વે મળી જશે
નજિક આવે છે હવે એની પળે-

ભારત૦ -

ખાંડા ધારે ચાલવા થવાનું છે તૈયાર
જ્યારે નિર્ભય જાગીયા તરી જશે સંસાર-
એવાથી અવનીની મૂક્તિ થશે
ખાજીની હાથમાં આવતાં કળે-

ભારત૦ -

ગરમી ઠંડી ચાખીને આંચે છે બહુ અન્ત
સ્વામિએ જાણ્યું હવે ખૂલ્લો કરશે પન્થ-
વાળી દીધી છે હૃદ એણે ઘણી
વીરોને આપશે ઉમંગનાં પ્રણે-

ભારત૦ -

રાજ્ય દેવી

(મ્હોલે પધારો મ્હારા રાજ ! માણિગર મ્હોલે પધારો)

કીધા ઘણાએ ઉપકાર રૂડી મ્હારી માવડીએ રે;
દીધાં જ્યમ રૂપાળાં દૂધ ભલી પેલી ગાવડીએ રે !

માતની સેવા જે થાય ઓછી છે

કરીએ શું વર્ણન;

જનની લુજને પ્રણામ કરું હું

ઉપજાવ્યા હોં મહન્ત :

રૂડી મ્હારી માવડીએ રે !

જે જે પન્થથી ઉતરી ગએલા
 આણ્યા છે એમને ઠેર;
 અનૃત ત્યજીને સત્ય એ સ્થૂમને
 ઓછા કરાવા કેર :
 રૂડી મ્હારી માવડીએ રે !

માતા ત્હારે અંકે ઝૂકીએ
 કરજે રક્ષણ આજ;
 ત્હારાં આત્મજ દેવદેવીથી
 સ્થાપશે સૌ કાજ :
 રૂડી મ્હારી માવડીએ રે !

સાચા સ્નેહે નમન કરીને
 વિરમીએ અમ બાળ;
 માતા હરનિશ પ્રસન્ન રે'જે
 એ છે અમ્હારી આશ :
 રૂડી મ્હારી માવડીએ રે !

કીધા ધન્ય એ ઉપકાર રૂડી મ્હારી માવડીએ રે;
 દીધાં જ્યમ રૂપાળાં દ્વંધ લક્ષી પેલ્લી ગાવડીએ રે !

પ્રે મ

ગૂણીઅલ વીર

(રૂડા અશ્વપતિ રાજની ડાહી દિકરી રે.)

વીરા ત્હારા ગૂણ હું કેમ કરી ગાઉં કહે રે
મ્હારા જનકના ફૂગમાં ફેંકયો ખૂબ પ્રકાશ-
ત્હારું એવું વર્તન બેઠું મન મ્હારું ઠરે રે !

સાચી સેવામાં તુજ અન્તર સધળું રચે પથે રે
ત્હેનું જ્યારે થાયે બાન મ્હને તલભાર-
હું તો ગાન કરું એ શક્તિ ત્હારી બહુ વધે રે.

બ્યાપી અંગે અંગે વર્તન ત્હારાં સ્નેહનાં રે
પ્રેરે જઠ મનનાને પણ કરવા એ કાજ-
મ્હારે અન્તરના ઉમળકે હસવું હવે ઘટે રે.

વીરા ખામી દીસે કાંઈ નહિ વિવેકમાં રે
ઘરડા, ઘરડી, ખાળા ખાળક સાથે એક-
એવા ગૂણનું દર્શન કરતાં અન્તર ઉછળે રે !

‘જહેની, જહેની,’ કહેતાં જોઈ અધર સૂકાય છે રે
કેવાં વર્ણન હું કરવાની’તી વિશેષ ?
કિન્તુ એવા જાતા પ્રભુજી સૌને આપજો રે.

વીરા ત્હારી જોડી જગતે જડવી આકરી રે
જોતાં મુજ પ્રતિ ત્હારો અંતરનો એ પ્રેમ
સાચા આશિર્વાદો દીધા વિણ દીલ ના રહે રે.

ખડેનને !

આવી આવી એ ખડેન કાંક લાવી

વધામણાં વસન્તનાં જી !

વાવી વાવી એ સ્નેહ વેલ્ય આવી

ખિલાવવા વસન્તમાં જી !-ટેક.

આજ ખડેકે પરાગ પ્રેમ પુષ્પનાં

કાંધ દહીરે વસન્ત ખૂબ ધૂનમાં

હું'ય ખડેરૂં આભૂષણ ઉમંગનાં :

બહુતાં એ વર્ષ આજ પૂરમાં

હો રાજ !

આવી આવી એ જહેન કાંક લાવી

વધામણાં વસન્તનાં જી !

સારી સારી એ વાનગી ચખાડી

પ્રભાતમાં વસન્તનાં જી !

જહેન ! જાણ્યું રહ્યું નવા વર્ષનાં

માય દિલમાં ન કાં જહેણ હર્ષનાં ?

તહેને આશિષ છે થાવા 'ઉત્કર્ષ'નાં :

ભાઈ દે છે સ્વિકારશે આનન્દના

રે જહેન !

ખ્યારી ખ્યારી એની ખલિડારી

વધામણાં વસન્તનાં જી !

બહાલી બહાલી હો જહેન આજ આવી

એ પંચમી વસન્તમાં જી !

માંડ પગરણ અઢારમા વર્ષમાં

થાય વર્ષ કમી માણ કદા હર્ષમા

જહેન સાચવ સૌભાગ્ય અમોલકાં

હૃદાયે આનંદ રંગે કાંક દિલકાં

વસન્ત !

વાગે વાગે નગારાં સાચ આજે

અમોલ આજ નાદથી હો !

કેવાં કેવાં દર્શાવતાં શકુનડાં

એ લગિનીના ભાગ્યનાં હો !

“પ્રભુ સાચવ સૌભાગ્ય સદા એહનાં

સ્વસા મહાશ્વે આનન્દ રોજ જેહમાં

ઇશ ખિલવો જીવન એ વસન્ત શ્યાં

કાંઇ પ્રેરો મતિ એ હજી બાળ શ્યાં”

વિભુ દેવ !

વાવી વાવી એ સ્નેહ વેદ્ય આવી

ખિલાવવા વસન્તમાં જી !

આવી આવી એ જ્ઞેન કાંક લાવી

વધામણાં વસન્તનાં જી !*

*અ. સૌ. જ્ઞેન મણિગૌરીની સત્તરમી વર્ષગાંઠ નિમિત્તે.

(વસન્ત પંચમી)

એમનાં ઓવારણાં

(પાલવડો મ્હારો મ્હલો મોહનજી !
મારગડે મ્હને જાવા દિયો !)

પિયુનાં ઓવારણાં લઉં સખિ ઘેલડી !
મૃદુ હૃદય કુજમાંએ વસ્યા રહે;
બહાલમનાં બહાલ કે' વેયાં વેરાય ક્યાં ?
પૂરાં અન્તર જે ઉભરાયાં હશે :
પિયુનાં ઓવારણાં લઉં સખિ ઘેલડી !

કમળ પે ભ્રમર હો ગૂંજે સખિ ઘેલડી !
કરે એ ગૂંજાર હું કુમુમડી ઠરી;

ધ્યાનમાં એમના ભૂલી ભમન્ત હું

જાણે પતંગ દીપમાંહે પડી :

પિયુનાં ઓવારણાં લઉં સખિ ઘેલડી !

એમના પ્રેમે હૃદય ચોકે સાહેલડી !

જયમ વ્યોમ વીજ પડે ધરા ચમકે;

ઉરમાં ઉદ્ઘાસ આજ ઉદ્ઘવતાં પ્રેમના

નયણાં ચમકે છે જેમ ચમકે છે વીજળી

પિયુનાં ઓવારણાં લઉં સખિ ઘેલડી !

ઘેરે નિશા તિમિર-મેઘે હો ઘેલડી !

ઉરના ઉમળકા સૌ કંઈ ઘેરે જતા;

અન્તર ઉછાળ તોહ્ય મારતું સાહેલડી !

પિયુ પચરંગ પ્રેમે ડૂબતા દીસે :

પિયુનાં ઓવારણાં લઉં સખિ ઘેલડી !

શ્રાવણ શરવરીઆં ધરા ભીંજે સાહેલડી !

પ્રેમામૃત એ વારિ સિંચતા ઉભા;

ઉગવતા સ્નેહવેલ્ય સાચાં દર્શન દે !

હું રાંક દિલડાં ફૂલતાં રીઝે :

પિયુનાં ઓવારણાં લઉં સખિ ઘેલડી !

નિર્ખી નિર્ખી નેને મૂર્તિ હો એમની !

નાચન્તાં નેન-તીર ફેંકયા કરે;

વશ થાય વશ કરે પળમાં હો ખેંડેનડી !

વાણી વહે જાણે ફૂલડાં સવે :

પિયુનાં ઓવારણાં લઉં સખિ ઘેલડી !

હૂલી મહૂલીમાં દીપે એ દેવ શ્યા !

પાવન કરે મહુને પાપ મુજ ખોઈને;

શોભે યુગલ જે ઉલીએ સ્નેહથી !

પામશે નવાઈ સૌ જોઈ જોઈને;

નિર્જે અમ્હોને લોક ખૂળખૂળ મોહિને !

પિયુનાં ઓવારણાં લઉં સખિ ઘેલડી !

પ્રેમ યોગિ !

(પૂર્ણિમા પાછી જગી રે.)

આવ્યા છે આ દિ રૂપાળા,
હો પ્રેમયોગિ ! પ્રેમ દેને. ધ્રુવ.

આજ સાજ સોહતાં સજી હું આવી
પ્રેમ તહારા રહી છું હું યાચી,
હો પ્રેમયોગિ ! પ્રેમ દેને.

‘થોલ, થોલ,’ મધુર કાંઈ સાદે લરેલી
ઘંટડી સૂણી ઝબકી નગી,
હો પ્રેમયોગિ પ્રેમ દેને !

સૂરજ શશીને સદા ઉગતાં આયમતાં
રાહ નેહ ત્હારી સૌ ત્યાગી,
હો પ્રેમયોગિ ! પ્રેમ દેને.

માત, તાત, પિયુ પ્રેમ ન્યારા શિખવને
પ્રેમ શાસ્ત્ર - રત અનુરાગી,
હો પ્રેમયોગિ ! પ્રેમ દેને.

સૌ ખેલા પ્રેમભક્તિ પિયુની પાઠવ ને
છંટકાવ સત્ય પ્રેમે છાંટી
હો પ્રેમયોગિ ! પ્રેમ દેને.

યોગિ ! ત્હારા આભાર જૂલણે જૂલાવને !
થાઉં ત્હને નેહ રાજરાજ :
હો પ્રેમયોગિ ! પ્રેમ દેને.

આવ્યા છે આ દિ રૂપાળા,
હો પ્રેમયોગિ ! પ્રેમ દેને.

હૃદયરાજ !

(હો નન્દરાજ ! નહિ રે આવું ને ઘેર કામ છે)

હો હૃદયરાજ !

ઠહેલા આવો છે આજ હશરા.

રડું રૂપાળુ પ્રભાત એ શોભે ને થાભે
આવો સૌભાગ્યને પાળતા :

હો હૃદયરાજ !—

રાજ ! સાજ લાવો નવરંગ આજ લૂંટવા
સાધન છે આજે તૈયાર સૌ :

હો હૃદયરાજ !—

ઉપવન ઉઘાડું નાથ ! બેસી ત્યાં શોભશું
વાતો કરીએ ચિત્ત ચોરતાં :

હો હૃદયરાજ !—

લાવતાં ભોજન આજ પીરસું પ્રેમથી
કરે વર્ધન એ સૌ આનન્દમાં :

હો હૃદયરાજ !—

ઠહેલા આવોને મ્હારે જાણું રાસ ખેલવા
રૂડી રૂપાળી ચન્દનીના ચોકે :

હો હૃદયરાજ !—

પ્રાણેશ !

(કાળજની વાત કેને કહીએ ! ગોવાળાએ ઘેસાં કીધાં રે)

હું તો બની સા'વ ગાંડી
પ્રાણેશ ક્યારે આવશે રે ?

ઉપાર્જન કરવા કેહીના ગ્યા'તા
હર હર દેશે ભભો છો :
પ્રાણેશ ક્યારે આવશે રે ?

વર્ષે આવે છે ઘેર કેટલાંય પર્વો
ત્યારે ત્યારે ખૂબ સાંભરો :
પ્રાણેશ ક્યારે આવશે રે ?

સાંભળી અવાજ કાંઈ ઝબકીને જાગું
જાગી જોઉં કોઈ ના હીસે :
પ્રાણેશ ક્યારે આવશે રે ?

આવો આવો ને કરૂં લોજન ભાવતાં

શરદ્ પૂર્ણિમાના ફૂડાડા :

પ્રાણેશ ક્યારે આવશે રે ?

મતા ભગિની તાત બ્રાતા સંભારે

કરે ચિન્તા અતિ ચિન્તે :

પ્રાણેશ ક્યારે આવશે રે ?

મેતીડાં વેરાવું ચોકે સિંદૂર પથરાવું

ફૂલડે ભરાવું ફૂલવાડી :

પ્રાણેશ ક્યારે આવશે રે ?

રીસાણા હો તો નાથ કઈ પે મનાવું ?

અજ્ઞાન વાંક ના ધરશે :

પ્રાણેશ ક્યારે આવશે રે ?

ના, ના, વહાલા હવે વિલંબના કરશે

એ દિલડાં વહલોવં અમ્હારાં :

પ્રાણેશ ક્યારે આવશે રે ?

હું તો બની સાંવ ગાંડી

પ્રાણેશ ક્યારે આવશે રે ?

છાની વાત

(નીર ડોલે નીર ડોલે, સજનનાં નીર ડોલે રે)

વાત છાની વાત છાની, હૈડાની વાત છાની રે,
વાત છાની વાત છાની, સહિયર સૂણ વાત છાની રે !

સાસરિયે સાસુ કેરી થૂળ ખૂળ ખૂંચે;

તોય પતિ માવડીને મ્હોલે :

હૈડાની વાત છાની રે !

મહિયરમાં માત વેરી વેણ વિષ ખૂંચે;

તોય અતિ માત પ્રીતિ ખોલે :

હૈડાની વાત છાની રે !

સાંભળજે જહેન મ્હારી વાત આજ વ્હાલે;

જનનીની જ્યોત ખૂળ ઝોળે :

હૈડાની વાત છાની રે !

સમય વિચારીએ ખાસ જહેન જ્યાલે;

સહીએ એ ઘાવ ખૂળ ઘોળે :

હૈડાની વાત છાની રે !

વાત છાની વાત છાની, સહિયર સૂણ વાત છાની રે !

અન્તરના ધા

(કાળની ખંજરીના ઝણકાર)

સાંભળું પ્રેમના એ ભણકાર
લાગતા અન્તરમાં અતિ ધાવ !

પેસે જોસથી, ધાવ પડે એ,
હૃદ તણા હરિયાવ;
વિરહ બળે, અન્તરમાં ઉંડા;
ઉલટે દિલના દાવ !

વસ્યા છે વિષમય એ અટકાવ
લાગતા અન્તરમાં અતિ ધાવ !

ડંખે આજું, હર્દી નડે છે,
 વિધિ લેખીત એ ભાવ;
 ઉડે ઉડે, પડતા અતિશે
 વીતે જગમાં સાવ :

રે વધે હર્દી તણા સૌ ભાવ
 લાગતા અન્તરમાં અતિ ધાવ !

વેદના ભારે, કાળ સત્કારે,
 દગ તીરના વર્તાવ;
 આપ વીતી તો આપજ જાણે
 હોય જ્યમ હૈયે ધાવ :

લાગતા અન્તરના અતિ ધાવ !

સાંભળું પ્રેમના એ લણુકાર :

સાંભળું પ્રેમના એ લણુકાર

લાગતા અન્તરમાં અતિ ધાવ !

દુક સમયમાં બહાર પડશે :

પચાસ લકિત ગીતોની દ્વારમાળા

:: ૩૫ ::

❀ શતાર્ધિકા ❀

:: જેમાં વિવિધતા જોશે ::

અગાઉથી થનાર આહુકોને ઘેર બેઠાં માત્ર

આઠ આનામાં મળશે.

સંખ્યા:-

ઇન્દુકુમાર શહેરાવાળા

ઉમરેઠ.

